

כניסת שבת: 19:17

יציאת השבת: 20:26

לדעת ר"ת: 20:58

אורי וישעי

בית מדרש רב פעלים ע"ש מרן הרב יוסף חיים זי"ע בראשות כב' מו"ר הרב אורי סבן שליט"א
עורך: אלון ארביב ס"ט הערות ניתן לשגר לת"ד 613 נתניה-050-4136465 או בדוא"ל: alon@shtaygen.co.il

עמרת פז

וְהִתְוֹדוּ אֶת חַטָּאתְכֶם אֲשֶׁר עָשׂוּ וְהִשִּׁיב אֶת אֲשָׁמוֹ בְּרֹאשׁוֹ וְחִמֵּשְׁתּוּ יֶסֶף עָלָיו וְנָתַן לְאֲשֶׁר אֲשָׁם לוֹ:
(במדבר ה ז)

מצאתי בספר "אזנים לתורה" הסבר מדוע התורה פתחה בלשון רבים "והתודו", וסיימה בלשון יחיד "והשיב".

ומפרש הרב כי פרשה זו עוסקת בכפירת ממון ושבועת שקר. והנה, אמרה תורה: "שבועת ה' תהיה בין שניהם", ואמרו חז"ל שהשבועה חלה על שניהם, ופירש"י ששניהם נענשים בה - גם הנפקד וגם המפקיד - על שלא דקדקו למסור את הממון ביד נאמן ובאו לידי חילול ה'. (רש"י על הגמ' שבועות לט:)

לפיכך, לגבי מצות הודוי אמרה תורה "והתודו", לשון רבים, שאף המפקיד חייב להתודות על חלקו בחטא ובחילול ה' שנגרם על ידו. ברם, לגבי ההשבה בפועל נאמר "והשיב", לשון יחיד, שהרי חובה זו חלה על הנפקד לבדו.

ומצאנו לכך ראייה מהספר הבהיר והברור "עיונים בפרשה" (מהדורא קמא עמ' רלו-רלז) של כב' האב"ד הגרר"ש שאנן שליט"א על הפסוק "כי יקח איש אשה ובא אליה ושנאה ושם לה עלילות דברים והוציאה עליה שם רע... ולקח אבי הנערה ואמה", ומביא את פירוש רש"י שם "מי שגידלו גידולים רעים יתבזו עליה", וישנה קושיה ואם בכל זאת תצא אותה בת "זכאית" בדין, מדוע נכללת היא "מראש" ואף הוריה כ"גידלו גידולים רעים" כיצד חורצים הדין עליהם, ומביא על כך ראייה משבועות לט: שהובאה לעיל סורו נא מעל אהלי האנשים הרשעים האלה". ובגמ' תמיהו מילא הנתבע חשוד אבל התובע למה נקרא רשע? ופירשו לפי שהשבועה חלה גם על המשיביע וכו'.

הרי שנקרא רשע על שעשה עסק עם אדם שאינו הגון ואף כאן בנערה בפסוק "ושם לה עלילות דברים", כי היה מוטל על ההורים שיתנו את בתם לחתן שכזה שמחר יעליל עליה עלילות דברים לכן אשמה תלויה בהם כפי שאשמה תלויה במי שעשה עסק שיכול בעתיד להשביעו ודו"ק.

כל הבקר לעולה (ז, פז)

וצריך בירור ממה שכתוב בפסוק שלאחר מכן (פח) "וכל בקר זבח השלמים", ויש לדקדק דגבי עולה הקדים בקר לעולה כלומר בקר המיועד לעולה ואפשר דאינו קדוש עדיין אך בשלמים משמע דקדוש הוא מכבר דכתיב בקר זבח השלמים,

וביאר בטוט"ד הגאון בעל משך חכמה על פי המובא במסכת נדרים (ט): אמרו על הלל הזקן שלא מעל אדם בעולתו כל ימיו, מביאה כשהיא חולין לעזרה ומקדישה וסומך עליה ושוחטה, ע"כ.

ואפשר להסביר שגם כך בעולה וחטאת דשיש בה "מעילה", האדם מביא חולין ומקדיש קודם ה"סמיכה", אך ידוע שה"שלמים" שאין בו "מעילה" הקדישום קודם הבאה, וזהו שאמר "הבקר לעולה" היינו חולין המיוחדת לעולה, ואילו בשלמים כתוב "בקר זבח השלמים" שהם קדשו כבר קודם ההבאה למקדש.

וידוע ע"פ המובא בחולין (טז): שישמעאל סובר כשהיו ישראל במדבר נאסר להם בשר תאוה, היינו בחולין, ורק באופן שהביאו שלמים הותר לאכול בשר, אם כך, אפשר לבאר בדרך אחרת, מכיון שרוב הבהמות העומדים לשלמים שהוא צורך קבוע בכדי לאכול בשר לכך נקט בקר זבח השלמים, מאחר רוב הבקר עומד לשלמים ועל שם סופו נקראו "בשר שלמים", ואילו ב"עולה" ו"חטאת" שאין הם צורך קבוע, שהן באות על חטא נקט בקר לעולה שעתה יחדוהו לעולה.

סוס מוכה

"וְכִפֶּר עָלָיו מֵאֲשֶׁר חָטָא עַל הַנֶּפֶשׁ" (ו, יא)

שאלו חז"ל בגמרא מסכת תענית (דף יא): מה חטאו של הנזיר שהתורה מחייבת אותו להקריב חטאת? אלא משום שציער עצמו מן היין, משום כך ביום שנשלמו ימי נזירותו מביא הנזיר קורבן חטאת.

מספרים כי אברך אחד בא לפני הצדיק רבי ישראל מרוז'ין, ובקש ממנו שיסמיך אותו להוראה. רבי - אמר האברך - חוץ מתורה שלמדתי, גם מסגף אני את עצמי.... כל משקה אינו בא אל פי אלא מים בלבד. מסמרים תקועים לי בנעלי, כדי לצער את עצמי בעת ההליכה. בנוסף על כך, בימות השלג, מתגלגל אני בשלג, ובימות החמה, "מלקה" אותי השמש מידי יום ארבעים מלקות....

קרא רבי ישראל לאברך שיביט בעד החלון. הביט האברך, וראה סוס מתגולגל בשלג. מה מראה לי הרבי? - התפלא האברך ושאל - סוס? כן! - אמר הרבי - סוס זה, אף הוא אינו שותה אלא מים, מסמרים תקועים לו בפרסותיו, מתגלגל הוא בשלג, והעגלון מכה בו מידי יום מלקות הרבה, ובכל זאת נשאר הוא רק סוס.....

הליכות מלכי

ברכת הכהנים

לקוראנו הנכבדים נצרף את פנייתו של ידידינו הרה"ג ר' גמליאל הכהן רבינוביץ שליט"א, למרן הגאון רבנו עובדיה יוסף שליט"א, בשאלתו לענין ברכת כהנים.

לכבוד מו"ר פאר ישראל והדרו מרן הגאון העצום
רבן של ישראל רבי עובדיה יוסף שליט"א

רציתי לשאול בס"ד, לחרדים ועוד, שסוברים שיש מצוה על הישראלים להתברך בברכת כהנים, למה לא תיקנו ברכה לישראלים "לשמוע ברכת כהנים"?

בברכת כהנים באהבה

כעתירת גמליאל הכהן רבינוביץ
בני ברק

זו תשובת מרן פאר הדור הגאון רבנו עובדיה יוסף שליט"א

עיין בבית יוסף סי' תלב, שאין לברך על ביטול חמץ, שעיקר הביטול הוא בלב, ואין מברכים על דברים שבלב.

ועיין בשו"ת רעק"א ס"ס ל.

הלכות נשיאת כפים

(א) מצות נשיאת כפים היא מן התורה גם בזמן הזה שאין לנו בית המקדש ובטלה העבודה בבית המקדש.
(ב) יש אומרים שכשם שיש מצוה על הכהנים לברך את ישראל כך יש מצוה על הישראל להתברך מפי הכהנים.
ויש חולקים.

(ג) מי שנאנס ולא התפלל בצבור, והפסיד ברכת כהנים וקריאת התורה, ויש בידו האפשרות ללכת ולשמוע ברכת כהנים, או קריאת התורה, יש אומרים שיש לו לשמוע קריאת התורה שנתקנה לחובת הציבור. ויש אומרים שיש לו להעדיף לשמוע ברכת כהנים, דשמה יש מצוה גם על הישראל להתברך מפי הכהנים, והוה ליה ספק במצוה דאורייתא.

(ד) המתפלל בבית כנסת שאין להם כהן, ורוצה לעבור למנין אחר שיש שם כהן כדי להתברך מפי הכהנים, מאחר ויש אומרים שיש מצוה גם על הישראל להתברך מפי הכהנים, רשאי לעשות כן, אלא אם כן הוא משמש במנין הראשון כשליח צבור, או שהוא מזכה אותם לפני קריאת התורה בדברי תורה וכדומה, דבכהאי גוונא יש לו לותר על מצוה יקרה זו, ולא לשמוע ברכת כהנים אפילו בקביעות, כדי לזכותם, וכבר נאמר, אם תוציא יקר מזולל, כפי תהיה.

(ה) ההלכות הובאו מהספר ילקוט יוסף, שארית יוסף חלק ג)

סיפורי ברכת הכהנים

התרגשות רבה אחזה ביהודי אותו בוקר, כשראה מולו את דמותו של הגה"צ ר' אריה לוי זצ"ל פוסעת למולו מעבר לכביש. הוא הזדרז לחצות את הכביש והשיג את ר' אריה. אמנם אותו יהודי היה מבאי ביתו של ר' אריה, אך באותו בוקר שמחתו הייתה כפולה משום שבנו בכורו זכה לנעם עול תורה ומצווה, יום הבר מצווה באותו היום, ולאבא זו הייתה הזדמנות טובה להתברך מפיו של הצדיק הירושלמי.

ר' אריה נעצר ובחיוך אחז בידו של הנער ובירכו בהתרגשות שיגדל בתורה, ביראת שמים במידות וכו', ואז הוסיף ואמר: "דע לך כי זכית בזכות עצומה, זכית להיות שליחו של הקדוש ברוך הוא לברך את עמו ישראל באהבה". הוסיף ר' אריה ואמר: "אינך יודע עד כמה אני מקנא בך על הזכות הגדולה הזאת, שְׁבַה לא אזכה לעולם, שהרי ניתנה היא לכהנים בלבד, ולעומתך שהינך כהן, אני ישראל".

לימים סיפר אביו של הנער כי החל מאותו היום חל מהפך בנפשו של בנו. אם עד אותו היום היה צריך לריב עם בנו ולשכנעו בכל מיני דרכים שיבוא ויתפלל, כשבנו טוען כי מוכן לבוא רק בשבתות, הרי שהחל מאותו מפגש עם ר' אריה רץ מידי יום לתפילה בהתלהבות ובזריזות.

* *

מאז עלותו ארצה נהג הגאון ר' יצחק זאב סולובייצ'יק - הרב מבריסק, לקיים בביתו מניינים קבועים. בוקר אחד במהלך חזרת הש"ץ בתפילת שחרית, התברר כי בין המתפללים אין כהן לברכת כהנים, הרב עצר את שליח הציבור באמצע התפילה, וביקש מאחד מילדיו שילך לבית הכנסת הסמוך לבקש מכהן שיבוא לביתו לברך את המתפללים.

לאחר שעברה כמחצית השעה והבן טרם שב עם הכהן המיוחל, לחש אחד המתפללים לחברו כי לכאורה מדובר ב"טרחא דציבורא" וכי אינו מבין בשביל מה צריך את ההשתדלות המוגזמת למציאת כהן. הרב בשומעו זאת הסתובב לקהל ואמר: "כולם מבינים את אותו אדם שנוסע למרחקים כדי להתברך מפיו של אדם גדול. ברור לכולם שבשביל ברכה כזו שווה לנסוע נסיעה ממושכת, להמתין בתור וכו', והנה התורה מעידה בפירוש על ברכתו של הכהן: 'ושמו את שמי על בני ישראל ואני אברכם'". וסיים הרב: "האם בשביל ברכה שהיא מפי הקדוש ברוך הוא בכבודו ובעצמו לא שווה להמתין".

ד"ת לע"נ הגה"צ רבי שמעון גבאי בן רחל, הגה"ק רבי נסים פריץ בן סוליקה זצ"ל
לע"נ ר' מרדכי ניזרי בן סוליקה ז"ל
נתרם על ידי המשפחה